

تحلیلی بر کتاب فارسی پایه هفتم، سطح خوانایی کتاب فارسی به شیوه گانینگ

نجمی عسکری مینابی نژاد، زبیده سالاری

۱- کارشناسی علوم اجتماعی، دبیر مطالعات دبیرستان فرزنانگان - شماره پرسنلی: ۸۵۴۷۸۹۵۱

una.۱۳۵۷@yahoo.com

۲- کارشناس ارشد زبان و ادبیات فارسی، دبیر ادبیات دبیرستان فرزنانگان - شماره پرسنلی: ۸۵۴۷۶۲۸۱

zobaydehsalari@yahoo.com

چکیده

هدف از انجام این پژوهش، دست یابی به میزان سطح خوانایی از نظر تناسب با سطح سنی و درک و فهم دانش آموزان و میزان تناسب متون کتاب ادبیات فارسی پایه هفتم می باشد. انتخاب روش پژوهش بر اساس تحلیل محتوا و با استفاده از فرمول تعیین شاخص های سطح خوانایی گانینگ است. موضوع مورد مطالعه کتاب فارسی پایه هفتم، شامل هفده درس در ۱۸۴ صفحه است. یافته های به دست آمده از این پژوهش نشان می دهد که در میزان سطح خوانایی بخش های اول و دوم و سوم کتاب، تفاوت محسوسی وجود ندارد؛ اما بخش اول نسبت به دو بخش دیگر از نظر سطح خوانایی دشوارتر است.

واژگان کلیدی: تحلیل محتوا، سطح خوانایی، فرمول گانینگ، کتاب فارسی هفتم

مقدمه

یادگیری در دوران کودکی از حساسیت ویژه ای برخوردار است؛ زیرا این امر بر ساخت شخصیت فرد هم از نظر علمی و هم از نظر کیفی، تأثیر دارد و این دوره و یادگیری های آن، مقدمه ای برای دست یابی به معرفت های بعدی خواهد بود. بنابراین هر گونه تعلل در تدوین و تألیف منابع یادگیری این دوره و آموزش های خاص آن، پیامدهای سوء و شاید دایمی خواهد داشت. (رضایی، ۱۳۸۰). در این میان برای تغییر و تعدیل رفتار فراگیران نقش اساسی بر عهده آموزش و پرورش است و از آن جا که نظام آموزش و پرورش ایران متمرکز و برنامه، کتاب و معلم محورهای اساسی آموزش و یادگیری هستند در بسیاری از موارد کتاب درسی، تنها رسانه آموزشی است که در اختیار معلم قرار دارد و فرایند تدریس و یادگیری، انواع ارزشیابی های تحصیلی، آزمون ها و گزینش های متعدد، تنها با اتکا به محتوای کتاب های درسی صورت می پذیرد، کتاب به منزله برنامه آموزشی جای تتبع فراوان دارد. بنابراین محتوای مطلوب کتاب های درسی می تواند دانش آموزان را به چالش فکری وادارد و از جمود فکری و ذهنی رها سازد و پاسخ گوی نیازمندی های عصر جدید انسان باشد. (آقازاده، ۱۳۸۵).

سالانه چندین عنوان کتاب درسی توسط آموزش و پرورش برای استفاده کودکان، نوجوانان و جوانان این مرز و بوم پس از طراحی، تدوین، تغییر و اصلاح منتشر می شوند که در فرایند تولید و انتشار آنها از معیارهای مختلفی استفاده می شود اما به نظر می رسد اغلب این معیارها کیفی و کلی بوده و از شفافیت کافی برخوردار نیستند. تعدادی از این نوشته ها توسط معلمین با تجربه و تعدادی توسط نویسندگان معتبر که تحصیلات و تخصص و مهارت نظری و فنی دارند، نگارش می شود از جمله این کتاب های درسی می توان به کتاب فارسی اشاره کرد که درگاه رفتن به دنیای آموزش و یادگیری سایر علوم است.

با توجه به این که ادبیات و زبان فارسی پل پیوند با هویت و فرهنگ اسلامی- ایرانی است و همه دروس نیازمند زبان و ادبیات فارسی هستند، محتوای آن باید متناسب با شرایط سنی دانش آموزان باشد.